

Tartışma Konuşmaları; Açık oturum, Sempozyum, Panel, Forum, Münazara.

AÇIK OTURUM

Toplumu yakından ilgilendiren herhangi bir güncel olayın, bir ülke sorununun, bilim, sanat ve politikayla ilgili önemli bir konunun uzman kişiler tarafından seçkin dinleyiciler önünde tartışılmasına "açık oturum" denir. Açık Oturum, panel ve forum karışımı bir özellik gösterir.

Konusu önceden belirlenen ve bir başkan tarafından yönetilen açık oturumlar; büyük bir salonda kalabalık bir dinleyici, geniş halk kitleleri önünde yapılabileceği gibi radyo ve televizyon gibi görsel- işitsel iletişim araçlarıyla da yapılabilir. Hatta gazete veya dergi gibi yayın araçlarıyla da yapılabilir.

Günümüzde "popülizm" ve "reyting" gibi kaygılarla seçilen güncel ve toplumsal konuların tartışıldığı televizyon programları geniş halk kitlelerince ilgiyle izlenmektedir; ancak açık oturumun asıl amacı, seçilen konu üzerinde kamuoyunu çeşitli yönden aydınlatmaktır. Bunun için konuşmacıların değişik görüşe sahip kişilerden seçilmesine özen gösterilir. Çünkü, aynı konu hakkında farklı kişilerin değişik görüşleri, dinleyicilerin konuya daha geniş bir açıdan bakabilmelerine ve değerlendirmelerine imkân sağlar. Böylece toplantıya katılan dinleyiciler, değişik görüşlerle bilgilendirilmiş olur.

Toplumu ilgilendiren, özellikle güncel konuların tartışıldığı açık oturumlar; demokratik düşüncenin var olduğu, söz özgürlüğünün bulunduğu ülkelerde gerçekleştirilir. Baskıcı, güdümlü ve bağımlı rejimlerde açık oturum yapılmaz. Bu tür yönetimlerdeki açık oturumlar yanlı ve güdümlüdür. Oysa, özgür bir ortamda kurallarına uygun bir biçimde gerçekleştirilen açık oturumlar sayesinde vatandaşa sorunlar anlatılır ve onların bilinçlendirilmesi amaçlanır. Sonuçta çeşitli sorunlar açıklığa kavuşur ve sorunlara çözüm yolları aranır.

En az üç, en çok beş kişinin konuşmacı olarak katıldığı açık oturumun süresi 40 - 90 dakikadır. Açık oturumlara uzmanlar, sanatçılar, fikir adamları ve devlet yetkilileri katılabildikleri gibi her gruptan meslek temsilcileri de konuşmacı olarak katılabilirler. Açık oturum, başkanın konuyu ana hatlarıyla dinleyicilere anlatması ve konuşmacıları teker teker tanıtmasıyla başlar. Başkanın bu tanıtımından sonra konuşmacılar, konuyla ilgili düşünce ve görüşlerini sırasıyla açıklar.

Açık oturumların başarılı olabilmesi için, başkan ve konuşmacıların bazı özelliklere sahip olması gerekir. Ayrıca başkan yönetimi esnasında, konuşmacılar ise konuşma süresinde bazı kurallara uymak zorundadır.

Başkanla İlgili Hususlar

- 1) Başkan; açık oturuma uyum gösterebilen, dinleyicilere saygılı olan, konu hakkında yeterince bilgisi bulunan, konuşmacıların değişik eğilim ve gereksinimlerini çabucak anlayabilen, ortaya çıkan ani görüşleri açıklayabilen, dinleyicileri sıkmayan, olgun davranışlı bir kişi olmalıdır.
- 2) Başkan, konuyu önceden iyice inceler ve gerekli bilgileri toplar.
- 3) Açık oturumun planını yapar.
- 4) Konuşmacılara eşit sürede konuşma olanağı sağlar ve konuşmacılara adil davranır.
- 5) Başkan konuşmacılara 5 -10 dakika konuşma süresi tanır.
- 6) Başkan, açık oturumun sonunda konuyu özetleyerek toplantıyı sonlandırır.

Konuşmacılarla İlgili Hususlar

1. Konuşmacıların; konu ile ilgisi ve bilgisi olan, konuşma yeteneğine sahip kişilerden seçilmesine özen gösterilir.

2. Konuşmacılar, sabırlı, uyumlu, dinlemesini bilen, eleştirmeyi ve eleştirilmeyi hoş karşılayan kişilerden seçilir.
3. Konuşmacının sözü kesilmez, başkan söz hakkı verilmeden konuşulmaz.
4. Konuşmacı; konuşmasını akıcı, canlı ve anlaşılır bir dille yapar.
5. Her konuşmacı, kişisel bakış açısına göre konu ile ilgili düşüncelerini açıklar.
6. Katılımcılar, diğer uzmanların konuşmalarını dikkatlice dinler ve gerekli notları alır, Konuşmacı, yeri geldiğinde bu notlardan da yararlanarak kendi haklılığını ve doğruluğunu savunur.
7. Konuşmacı; karşı görüşlerin bilimsel ve yanlış yönlerini kaba, kırıcı ve küçümseyici tavrıdan uzak, açık ve kanıtlayıcı bir nitelikte belirtir.
8. Konuşmacılar birbirine soru sorabilir, birbirini eleştirebilir. Ancak, bu tür konuşmalarda kişileştirmeye yer verilmez.

Açık oturumlar, yalnızca yukarıda andığımız ortamlarda veya iletişim araçlarında gerçekleştirilmez. İstenirse yüksek öğrenimde veya lisede hatta ilköğretimde bile gerçekleştirilebilir. Yeter ki, uygun ortam ile onu uygulayabilecek bilgili, yetkili kişiler ve kitleler bulunabilsin.

Üniversitelerde çeşitli öğrenci örgütleri ve öğrenci konseyleri; kendilerini, alanlarını ve ülkeyi ilgilendiren çeşitli konularda açık oturum düzenleyebilir. Böylece üniversite öğrencisi, hem kendi sorununa sahip çıkar hem de ülke sorununun çözümünde söz sahibi olur. Liselerde de açık oturum düzenlenebilir. Bunun için öncelikle lise öğrencilerinin sorunlarıyla ilgili bir konu seçilir. Söz gelimi "öğrenci başarısızlıkları", "liselerde ödev sorunu", "üniversite hazırlık kursları", "lise öğrencisinin sosyoekonomik sorunları" vb. konular seçilebilir. Liselerdeki bu tür açık oturumlar sınıf içi veya okul düzeyinde gerçekleştirilebilir. Şurası unutulmamalı ki, açık oturum, bir yarışma değildir. Önceden belirlenen bir konuda amaca ulaşmaktan çok, dinleyicileri bilgilendirmek ve aydınlatmaktır.

Bazı açık oturum konuları:

1. Öğrencilerin başarısızlık nedenleri,
2. Ana dilimizi öğrendik mi öğrenemedik mi?

SEMPOZYUM (Bilgi Şöleni)

Sempozyum; bir dinleyici topluluğu önünde özellikle bilim, sanat ve fikir ağırlıklı konularda değişik uzmanların, önceden hazırlanarak bir dizi konuşma yapmalarınıdır. Başka bir tanımla sempozyum, belirlenen konuda, aynı oturumda değişik kişilerin yaptıkları açıklamalı konuşmalarınıdır.

Sempozyumlar, daha çok kurum ve kuruluşlarca düzenlenen bilimsel toplantılardır. Sempozyumun konusu önceden belirlenir ve bir düzenleme kurulu oluşturulur. Düzenleme kurulu, oturumları ve bunları yönetecek kişileri, konuşmacıları ve toplantı gününü belirler. Düzenleme kurulu, daha sonra oturumları yönetecek ve konuşmacı kişilerle yazışarak konunun hangi yönünü ele alacaklarını kararlaştırır. Ayrıca düzenleme kurulu, konuşmacılardan yapacakları konuşmaların bir özetini ister.

Sempozyumlar, bir veya birkaç oturum hâlinde düzenlenebilir. Hatta birkaç gün sürebilir. Böyle durumlarda son gün konuyla ilgili bir rapor dinleyicilere sunulur.

Sempozyumu, oturum başkanı olarak görevlendirilen bir kişi yönetir. Başkan, sempozyumu açarken konuyu belirterek konu ile ilgili gerekli açıklamaları yapar ve konuşmacıları mikrofonu davet ederek onları dinleyicilere takdim eder. Şayet sempozyum bir foruma dönüşecekse başkan söze başlarken bunu katılımcılara ve dinleyicilere açıklar. Başkan, konuşmalar bittikten sonra ortaya konan görüşleri özetler ve toplantıyı kapatır.

Sempozyuma başkanın dışında üç ila altı kişi konuşmacı olarak katılır. Her konuşmacıya ortalama 10-20 dakika konuşma süresi tanınır. Konuşmacılar belirlenen süreyi aşmamalıdır. Bir oturumluk sempozyumun süresi, forum da yapılacaksa, ortalama bir buçuk saattir.

Sempozyumlar, diğer konuşma türlerine göre daha bilimsel ve ciddi bir hava içinde geçer. Sempozyumda yapılan konuşma metinlerine bildiri (tebliğ) denir. Yapılan konuşmaya ise bildiri sunma (tebliğ sunma) adı verilir. Sempozyum bildirilerinin, akademik hayatta ayrı bir bilimsel değeri vardır. Sempozyumda sunulan bildiriler daha sonra kitap hâline getirilir.

Sempozyumda amaç, konuyu tartışmak değil, ilgili konuşmacıların konuyu olumlu veya olumsuz yönleriyle ortaya koymaları ve soruna çözüm aramalarıdır. Yani sempozyumda ele alınan ortak konu, çeşitli yönleriyle incelenir, değişik görüşler ve yorumlar sunulur. Bölümlere ayrılarak yapılan sempozyumlarda, her bölüm için o bölümle bilgisi olan veya konu ile ilgili değişik meslek gruplarından bir kişi konuşmacı olarak katılabilir. Söz gelimi eğitim konusunda yapılacak bir sempozyumda eğitimci, sosyolog, yönetici, öğretmen, uzman vb. meslek temsilcileri konuşmacı olabilir.

Sempozyumda her konuşma ayrı bir hazırlık gerektirir. Çünkü sempozyumda orijinallik esastır. Bilinen hususların tekrar edilmesi doğal olarak anlamsızdır. Hâlbuki sempozyumda konunun bilinmeyen bir yönünün sunulması o alanda bir yenilik getirir.

Birbirini tamamlayıcı sempozyumlarda söyleşi ve içtenlik havası vardır. Konuşmalardan sonra konuşmacılar, konu ile ilgili olarak birbirine soru sorabilir. Böylece sempozyumdan panele geçilmiş olur. Daha sonra tartışmalara dinleyiciler de katılırsa panelden de foruma geçilmiş olur.

Bazı sempozyum konuları:

- 1) Gençlik, boş zaman ve doğa sporları
- 2) Çevre sorunları ve sigara içmenin zararları
- 3) İstanbul'un sorunları
- 4) Millî Mücadelede Ankara
- 5) Öğrenme ve öğretme
- 6) Tarihî roman ve romanda tarih
- 7) Stajyer öğrencilerin uygulamada matematik dersi giriş basamağında gösterdikleri davranışların 4. ve 5. sınıf öğretmenlerince değerlendirilmesi
- 8) Sanatta Anadolu - Asya ilişkileri

PANEL

Panel; toplumu ilgilendiren bir konu hakkında uzmanların, küçük bir dinleyici kitlesi önünde yaptıkları bir tür grup tartışmasıdır.

Panelde konuşmacılar, konu üzerindeki düşüncelerini söyleşi havasında açıklar. Panelde amaç, konu ile ilgili bir sonuca varmaktan çok, konunun değişik yönlerden aydınlatılmasıdır. Dolayısıyla çeşitli görüş ve eğilimler ortaya konulmuş olur. Panel ile açık oturum birbirine benzerlik gösterir. Ancak açık oturumda konu, farklı görüşe sahip uzmanlarca tartışılır. Panelde ise, uzman kişiler, konunun farklı yönünü ele alırlar.

Paneli bir başkan yönetir. Başkan, konuşmacıların ortasında yer alır. Panelde konuşmacı olarak en az üç, en çok altı kişi katılır. Başkan ve konuşmacılar dinleyicilerin rahatlıkla görebilecekleri bir masa etrafında otururlar. Başkan, tıpkı açık oturumda olduğu gibi, konuşmacılara, sıra ve belli bir süreye göre söz hakkı verir. Her konuşmacıya ortalama on - on beş dakika süre tanınır.

Panel, başkanın konuyu ve toplantıya katılanları dinleyicilere tanıtmayla başlar. Başkan, panel sonunda forum yapılıp yapılmayacağını belirtir. Ayrıca başkan, panel süresince

toplantının canlı ve ilginç geçmesini sağlamak için, gerekli önlemleri alır ve konuşmacılara çeşitli sorular sorabilir. Daha sonra başkan, panel bitiminde ileri sürülen görüşleri özetler.

Panel konuşmaları daha çok küçük salonlarda gerçekleştirilir. Bu durumda mikrofon kullanmaya gerek yoktur.

Panelin süresi ortalama bir saattir. Konuşmalar bittikten sonra, dinleyiciler ilgili konuşmacılara çeşitli sorular sorabilir. Dinleyici, sorusunu hangi konuşmacıya yöneltmişse o kişi gerekli cevabı verir. Sorular yazılı veya sözlü olabilir. Soruların kısa ve öz olmasına dikkat edilir. Böylece panel, foruma dönüşmüş olur. Ancak, soru sorulmasıyla ilgili kararı yönetici verir. Yönetici bu kararın daha konuşmanın başında dinleyicilere açıklar.

Değişik alanlarda düzenlenen panellerde çeşitli konular ele alınabilir. Bazı panel konuları:

- 1) Toplumumuzu tehdit eden zararlı alışkanlıklar
- 2) Küreselleşme sürecinde Türkiye
- 3) Ekonomik kalkınmada eğitimin rolü

FORUM

Latince kökenli bir sözcük olan forum; Eski Roma'da halkın toplandığı ve herkesin özgürce konuşabildiği alan, bazı toplumsal sorunların tartışılarak karara bağlandığı toplantı anlamına gelir. Bugün ise forum; bir başkanın yönetiminde belirlenen bir konuda çok sayıda kişinin katılımıyla düzenlenen ve katılımcıların ayn ayrı görüş bildirdikleri toplantılardır.

Forum panelin devamı niteliğindedir. Ancak biz burada forumu tek basma bir tartışma konusu olarak ele alacağız.

Forum, bir toplu tartışma biçimidir. Forumlar pek hazırlık gerektirmeyen toplantılardır. Forumun süresi, ortalama yarım saat ile bir buçuk saat arasındadır.

Forumda konuşmacıların kesin bir sayısı yoktur. Konuya ilgi duyan veya konu hakkında yeterli bilgisi olan her kişi, forumda konuşmacı olarak söz alabilir.

Forumda temel amaç, belli bir konuda o konuyla ilgili olanların görüşlerini almak, ayrıca değişik görüşlerin açıklanması yoluyla o konuyu aydınlığa kavuşturmadır. Forumun bu temel işlevleri dışında, diğer amaçlarını da şöyle belirtebiliriz:

Dinleyicilere düşüncelerini anlatma fırsatı vermek, bu sayede bu konu üzerinde düşünmelerini sağlamak.

Konu ile ilgili olarak bilgisi ve deneyimi bulunan dinleyicilere konuşma fırsatı vermek.

Konu ile ilgili olarak daha önceden ortaya çıkmış yanlış anlamaları düzeltmek, görüşleri bir kez daha gözden geçirmek.

Forum, katılımcı sayısı itibarıyla diğer tartışma türlerinden ayrılır. Forum sayesinde toplumun birçok kesimi düşüncelerini özgürce ifade etme olanağına sahip olur. Çünkü, toplumun ve ülkenin pek çok sorunu forumda tartışılır. Bu tartışmalarda daha çok, ortak hakların elde edilmesi için izlenecek yöntem belirlenmeye çalışılır. Dolayısıyla forumda konuşmacıların ve dinleyicilerin konu dışına çıkması ya da birbirinin düşüncelerini çürütmeye kalkışması anlamsızdır.

Eskiden daha geniş mekânlarda yapılan forumlar, günümüzde çeşitli iletişim organlarıncı düzenlenmektedir. Özellikle televizyonlarda yapılan forumlara az sayıda konuşmacı katılmasına rağmen, konuşmacılar düşüncelerini milyonlarca insana aktarma imkânı elde etmektedir. Böylece çeşitli sorunlar gündeme taşınır ve bir kamuoyu oluşturulur. Bir forumun başarılı olabilmesi için başkan, konuşması ve dinleyiciler bazı kurallara uymalıdır.

Katılımcıların çokluğu nedeniyle konu birliğini sağlamak için, forumu yöneten başkanın ayrıca ustalık göstermesi gerekir; çünkü, başkanın hem konuşmacıları hem de dinleyicileri yönetmesi oldukça güçtür. O nedenle forum başkanının yetenekli ve uzlaştırıcı bir kişi olmasında yarar vardır.

Bir forumda, başkan aşağıdaki kurallara uymalıdır:

- a) Forumun yöneticisi olan başkan, forumun konusunu açıklar, konuşmaların nasıl yapılacağını, kimlere nasıl söz hakkı verileceğini ve soruların nasıl sorulacağını belirler.
- b) Tartışmanın verimli geçmesi ve olumlu bir sonuca ulaşılması için gerekli önlemleri alır.
- c) Konuşmacıların konu dışına çıkmasını önler.
- ç) Konuşmacılara eşit sürede ve sayıda söz hakkı verir.
- d) Anlaşılmayan ve açıklanmaya gereksinim duyulan konular ve soruları açıklığa kavuşturur.
- e) Şayet toplantıya uzman kişiler çağrılmışsa, önce halktan kişilere, daha sonra konunun uzmanlarına söz verir.
- f) Başkan, forumun bitiminde ortaya çıkan görüş ve düşünceleri özetler ve forumu makul bir süre içerisinde bitirir.

Foruma katılan konuşmacıların ve dinleyicilerin de uyması gereken bazı hususlar vardır.

Şöyle ki;

- a) Kişisel, önemi olmayan ya da konu dışı olan sorular sorulmamalı.
- b) Gereksiz yere çok soru sorularak başkanın konuşma süresi daraltılmamalı.
- c) Anlamı açık ve kısa sorular sorulmalı,
- ç) Soru sorulurken saygı kuralları elden bırakılmamalı.
- d) Yapılan yorumlar kısa ve açık olmalı.
- e) İleri sürülen görüşler ve açıklamalar dinleyicilerin düşüncelerini harekete geçirmeye yönelik olmalı.

Üniversite ve lise öğrencilerinin, sosyal faaliyetlerde daha etkin alabilmelerini sağlamak amacıyla sınıf içi ve okul düzeyinde çeşitli konular forum düzenlenebilir. Bu sayede öğrencilerin sosyal sorunlara sahip çıkması v yönetime katılması sorumluluğu sağlanmış olur.

Bazı forum konuları:

1. Eğitimde fırsat eşitliği sorunları nelerdir?
2. Hasta, doktor ve hastane sorunları nelerdir?
3. Kiracı ve kira sorunları nelerdir?
4. Eğitimde yabancı dil sorunları nasıl çözülebilir?
5. Gençliğin zararlı alışkanlıkları ve bunlardan kurtulma yolları nelerdir?

MÜNAZARA

Karşıt görüşü savunan iki kümenin, önceden belirlenen bir konunun ters iki yönünü, dinleyiciler ve jüri üyeleri önünde tartışmasına münazara denir. Münazara bir toplu tartışma türüdür. Münazaranın diğer tartışmalardan farkı, bir yarışma kaygısı taşımamasıdır.

Münazara daha çok orta dereceli okullarda okuyan öğrenciler arasında düzenlenen bir tartışma türüdür. Münazara, aynı sınıfta okuyan öğrenciler arasında yapılabileceği gibi, bir okulun değişik sınıfları arasında, hatta aynı şehirdeki diğer okullar düzeyinde de yapılabilir.

Münazaranın Amaçları

- a) Gerçeği, uygun ve etkili bir biçimde ortaya koymak.
- b) Öğrencilerin savunma yeteneklerini ortaya çıkarmak ve onları tartışmaya alıştırmak.
- c) Öğrencileri araştırma ve incelemeye yöneltmek; onların konuşma yeteneklerini geliştirmek.

Münazaranın Yararları

- a) öğrenciyi, ders kitaplarının dışında diğer eserleri okumaya ve başka kaynakları araştırıp değerlendirmeye yöneltir.
- b) öğrencilerin konuşma kuralları doğrultusunda konuşmalarına yardım eder.
- c) öğrencilerin düşünceleri arasında bir sentez yapma imkânı sağlar.
- ç) öğrencilere toplum karşısında, inandıkları bir düşünceyi, inançla ve özgürce savunma alışkanlığı kazandırır.
- d) Konuşmacılara güven duygusu verir ve kişiliklerini güçlendirir.

Münazaranın Temel İlkeleri

- a) Konuşmalar, inandırıcı ve jüriyi etkileyici biçimde olmalı.
- b) Karşı tarafın görüşleri iyice dinlenmeli, eksik ve açık noktalar not alınıp yeri geldiğinde cevap verilmeli.
- c) Münazarada kullanılan dil yalın ve açık olmalı
- ç) Münazarada önemli olan doğru tezi savunmak değil, verilen konuyu en doğru biçimde savunmak olmalı.
- d) Münazarada demagoji yapılmamalı.
- e) Konuşmacılar, kendileri gibi düşünmeyenleri hoşgörüyü karşılamalı.
- f) Münazaralar, konuya gerçekten inanmış kişiler arasında düzenlenmeli.

Ekiplerin Kurulması ve Hazırlık

Münazara, üç veya dört kişilik ekiplerden (kümelerden) oluşur. Her ekip kendi arasında bir başkan (ya da sözcü) seçer. Başkan, bilgisi, kültürü ve kişiliğiyle ekibi yönlendiren bir özelliğe sahip olmalıdır. Ayrıca, ekipte görev alacak öğrencilerin de savunacakları tezi gerçekten benimsemiş olmaları gerekir.

Münazara konusu, münazarayı düzenleyen yetkili tarafından ekiplere önceden bildirilir. Tartışmacı öğrencilere yeterince hazırlanabilmeleri için belli bir süre tanınır. Ekip üyeleri, bu sürede başkanlarının öncülüğünde iş bölümü yaparak savunacakları tezleri hazırlar.

Ekipler, bu aşamada konuyla ilgili kaynakları, araştırmaları, istatistik verileri, resim ve belgeleri gözden geçirir. Ekipler, topladıkları bu bilgi ve belgeleri, kendi tezleri doğrultusunda bir sıraya koyup düzenler. Daha sonra ekipler, münazara metnini hazırlar. Münazara metni, mantıklı bir düzen içinde ve karşı tarafın düşüncelerini çürütecek mahiyette çarpıcı olmalıdır.

Münazarada Konu Seçimi

Münazarada umulan faydanın sağlanması ve sağlıklı bir sonuca ulaşılması için, münazara konusunun titizlikle seçilmesi gerekir.

Münazara konusu seçilirken şu hususlara dikkat edilmelidir:

- a) Seçilen konu, hayatın gerçeklerine uygun olmalı.
- b) Konu, öğrencilerin ilgisini çekecek türden olmalı.
- c) Konular, öğrencilerin öğrenim düzeyine uygun olmalı.
- ç) Öğrenciler, seçilen konuyu kolayca tartışabilen, konu hakkında yeterli kaynak bulunmalı.
- d) Münazara konusu, soyut ve metafizik olmamalı.
- e) Konu, tez ve antitez özelliğine sahip olmalı.

Münazaranın Uygulanması

Münazara süresi bir saat ile bir saat on beş dakikayı aşmayacak biçimde düzenlenir. Her konuşmacı için ortalama on - on beş dakikalık süre tanınır. Sınıf münazaralarında bu süre, bir ders saatini geçmeyecek biçimde belirlenir. Münazarada konuşma sırası sabittir. Esas konuşmaları, çoğu kez her ekipten ikişer kişi yapar. İlk konuşmayı, olumlu fikri savunan

ekipten bir kişi yapar. Sonra olumsuz tezi savunan, ekipten bir kişi konuşur. Ret konuşmalarında ise, olumsuz tezi savunanlar önce; olumlu tezi savunanlar sonra konuşur. Ret konuşmalarını birer veya ikişer kişi yapması durumunda, konuşma sırası aşağıdaki gibi belirtilir.

Jürinin Belirlenmesi ve Görevleri

Münazarada jüri üç - beş kişiden oluşur. Jüriye yargıcı kurulu veya hakem kurulu adı da verilir. Jürinin esas görevi, hangi ekibin fikrini daha başarılı savunduğunu tespit etmektir. Jüri üyeleri konuyu iyi bilmeli. Seçilen jüri üyeleri saygın kişilerden oluşmalı ve tartışmacı öğrencilerin yakını olmamalıdır.

Jüriyi oluşturan kişiler, münazaradan önce kendi aralarında toplanarak bir başkan seçer. Jüri üyeleri daha sonra konuşmaların değerlendirilmesinde nasıl bir ölçü kullanacağını yani puanlamada nasıl bir yol izleneceğini kararlaştırır.

Jüri başkanı, jüri üyelerini ve ekipleri tek tek dinleyicilere tanıtır. Jüri başkanı, münazaranın sağlıklı yürütülmesi için gerekli önlemleri alır. Gerekirse, konuşmacılara münazara kurallarını hatırlatır uyarılarda bulunabilir. Daha sonra jüri başkanı, hangi ekibin söze önce başlayacağını kur'a ile belirleyerek münazarayı başlatır.

Jüri üyeleri her konuşmacıya 100 üzerinden puan verir. Ekip sözcüleri ikişer kez konuşacakları için, jüri üyelerinden iki kez puan alırlar. Jüri üyeleri konuşmacıları şu ölçütlere göre değerlendirir.

- a) Konuşmacılar iyi hazırlanmışlar mı?
- b) Konuşmacılar, konuşmada tekdüzeliği gidermek için vurgu ve tonlamaya önem veriyorlar mı?
- c) Konuşmacılar, kendi fikirlerini özgürce savunabiliyorlar mı?
- ç) Cümle kuruluşları sağlam mı?
- d) Konuşmacıların inandırma yeteneği güçlü mü?
- e) Konuşmacıların telaffuzu iyi mi? Konuşmacılar, jest ve mimikleri ile konuşmalarını bütünleştirebiliyorlar mı?
- f) Konunun savunulması sırasında yeni buluşlara, özgün düşünce ve görüşlere yer verildi mi?
- g) Verilen örnekler inandırıcı mı? Örnekler kanıtlara dayanıyor mu?
- ğ) Konuşmacılar, zor sorular karşısında pratik cevaplarla karşı tezi çürütebiliyorlar mı?
- h) Konuşmacılar, mantık yürütürken çelişkili ifadeler kullanıyor mu?
- ı) Konuşmacılar, konuyu rahatlıkla ortaya koyup açıklayabiliyorlar mı? Jüri üyeleri, tüm bu hususları dikkate alarak konuşmacıları değerlendirir. Jüri, değerlendirmesini puanlama esasına göre bir tutanakla belirler. Jüri başkanı, kazanan tarafı ilân eder.

Münazaranın şu veya bu ekip aleyhine sonuçlanması olgunlukla karşılanmalı ve yarışmayı bir kazanma amacı sayıp demagoji yapmaktan sakınılmalıdır. Münazarada esas amaç, yenmek, yenilmek değil; yeni bilgiler ışığında bir düşünceyi savunmak ve o konuda doğruya ulaşmaktır.

Bazı münazara konuları:

1. İnsanlar, doğuştan gelen yetenekleriyle mi, yoksa sosyal hayattaki birikimleriyle mi başarıya ulaşırlar?
2. Uygarlık kılıçla mı kurulur, kalemle mi?
3. Endüstriyel gelişmede sermaye mi, insan gücü mü önemlidir?
4. Türkiye'nin gelişmesinde sanayi mi önemli, tarım mı?
5. Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılmasında eğitim mi ön planda olmalı, sanayileşme mi?

